

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/22/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1120208427
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patricia Skotnická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1120208427.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patricie Skotnickej a členov senátu JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Bratislava Staré Mesto, IČO: 42 267 277, Konventná 11, Bratislava, zastúpeného JANÍČEK LEGAL s. r. o, IČO: 52 961 249, Kominárska 2, 4 Bratislava, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, IČO: 00 603 481, Primaciálne nám. 1, Bratislava, o zaplatenie 8.586,22 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 10.09.2024, č. k. B1-9C/23/2020-274, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 14.05.2020 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 3.060 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.060 eur od 14.05.2020 do zaplatenia, ako i sumy 5.526,22 eura. Dôvodil, že ako vlastník a prenajímateľ reštituovaných nehnuteľností si podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom (ďalej len „zákon č. 260/2011 Z. z.“) uplatnil žiadosťou zo dňa 12.05.2017 u žalovaného nárok na vyplatenie kompenzácie za nehnuteľnosti nachádzajúce sa v dome na X. XX V. B. (ďalej aj ako „L. X.X“), konkrétne za byty č. X, X, X, XX, a v dome na A. XX V. B. (ďalej aj ako „L. A.“), konkrétne za byty č. XX, X, XX, X, X, X, XX, X, XX, X, XX spočívajúcej v rozdiely trhového a regulovaného mesačného nájomného. Vychádzal pritom zo znaleckého posudku č. 34/2018 (ďalej len „ZP č. 34/2018“) vo veci odhadu hodnoty nehnuteľnosti - L. X. zo dňa 20.03.2018, vyhotoveného D.. F. D.F., X., a zo znaleckého posudku č. 230/2017 (ďalej len „ZP č. 230/2017“) vo veci odhadu hodnoty nehnuteľnosti - L. A. zo dňa 30.12.2017, vyhotoveného rovnako D.. F. D., X.; za oba znalecké posudky uhradil spolu sumu 3.060 eur (za ZP č. 230/2017 sumu 1.980 eur a za ZP č. 34/2018 sumu 1.080 eur). Žalovaný vydal dňa 02.07.2018 rozhodnutia o priznaní kompenzácie k časti bytov, ktorú za obdobie od 01.01.2018 do 31.07.2018 uhradil až dňa 14.08.2018, t. j. viac ako rok po podaní žiadosti, a to bez upozornenia na predĺženie lehoty a o dôvodoch, ktoré by ho k danému úkonu viedli. Žalobca písomne vyzval žalovaného na zaplatenie príslušenstva pohľadávky, t. j. zákonného úroku z omeškania vzťahujúceho sa k priznanej kompenzácii, výzvami zo dňa 07.11.2018, na ktoré žalovaný nereagoval. Pokiaľ išlo o kompenzáciu k bytom č. XX, X, XX, X, XX, nachádzajúcich sa v L. A., žalovaný vydal rozhodnutia až dňa 12.09.2019, t. j. po viac ako dvoch rokoch po podaní žiadosti, uhradiac kompenzáciu za obdobie od 01.01.2018 do 31.07.2018 až dňa 14.10.2019;

rozhodnutia týkajúce sa kompenzácie tak vydal oneskorene. V dôsledku oneskorených rozhodnutí o kompenzácii, žalovaný vyplatil aj jednotlivé mesačné úhrady po lehote, čím sa nepochybne dostal s každou jednotlivou úhradou kompenzácie do omeškania, a to za obdobie od podania žiadosti do vydania príslušného rozhodnutia.

3. Žalovaný nárok žalobcu neuznával. V prvom rade namietal právomoc konajúceho súdu prejednať a následne rozhodnúť o veci s poukazom na § 10 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). Zároveň bol toho názoru, že žalobca nevyužil žiaden z prostriedkov nápravy voči jeho nečinnosti, pričom nepodal ani žalobu na nečinnosť orgánu verejnej správy. Pokiaľ išlo o časť nároku na zaplatenie odmeny za ZP, tento predstavoval trovy administratívneho konania, ktorý nárok nemožno žalobcovi priznať vzhľadom na znenie ustanovenia § 31 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. (ďalej len „Správny poriadok“). Predmetný zákon pritom stanovuje lehoty na vydanie rozhodnutia, ktoré majú výlučne poriadkový charakter; žalovaný nemohol rozhodnúť o žiadosti žalobcu v stanovenej lehote i z dôvodu podania opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiam, predložiac chronológiu úkonov v administratívnom konaní.

4. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania a jeho vyhodnotením vec právne posúdil podľa § 12 ods. 5, § 15 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z. z., § 3 ods. 1, § 18 ods. 1, ods. 2, § 31 ods. 1, § 34 ods. 1, § 49 ods. 2 Správneho poriadku, § 517 ods. 2, § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 1 písm. a), § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Konštatoval, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia sumy 8.586,22 eura s príslušenstvom, pozostávajúcej zo 1/ sumy 3.060 eur, uplatnenej titulom náhrady nákladov vynaložených na obstaranie ZP č. 230/2017 a ZP č. 34/2018, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 14.05.2020 až do zaplatenia a 2/ sumy 5.526,26 eura titulom úrokov z omeškania spojených s vyplatením rozdielu medzi sumou regulovaného a trhového mesačného nájomného; tento nárok, uplatnený žalobcom ako príslušenstvo pohľadávky, súd prvej inštancie zaradil medzi civilné nároky, o ktorých má právomoc rozhodnúť všeobecný súd.

5. Medzi procesnými stranami nebolo sporné, že žalobca požiadal žalovaného žiadosťou zo dňa 12.05.2017 o vyplatenie rozdielu medzi trhovým a regulovaným mesačným nájomným k špecifikovaným bytom podľa ustanovení zákona č. 260/2011 Z. z., o ktorej žalovaný rozhodol podľa ustanovení Správneho poriadku. Žalobca voči rozhodnutiam žalovaného o nepriznaní kompenzácie za byty č. X, X, X, XX a byty č. X, X, X, X, XX T. XX využil právo podať riadny opravný prostriedok, čo malo bezprostredný vplyv na celkovú dĺžku konania o tejto žiadosti; žalobca pri podaní odvolaní predložil i ZP č. 230/2017 a ZP č. 34/2018. V tejto súvislosti konajúci súd podotkol, že medzi stranami nebola sporná dĺžka administratívneho konania, rovnako ani výpočet výšky nárokov uplatnených žalobcom v konaní.

6. V súvislosti s nárokom na náhradu nákladov za obstaranie znaleckých posudkov, konajúci súd zistil, že žalobca k žiadosti o vyplatenie rozdielu regulovaného a trhového mesačného nájomného zo dňa 12.05.2017 predložil vyjadrenie Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska (ďalej len „NARKS“). Žalovaný vo výzve na doplnenie žiadosti o kompenzáciu zo dňa 17.07.2017 (správne má byť 14.06.2017 - pozn. odvolacieho súdu) požiadal žalobcu o poskytnutie dokladov a informácií uvedených vo formulári, tvoriaceho prílohu výzvy, zaraďujúc medzi podklady preukazujúce trhovú mesačnú nájomnú príkladmo zmluvnú dokumentáciu, znalecké posudky, odborné vyjadrenia a podobne. Podľa mienky konajúceho súdu účelom jeho výzvy nebola požiadavka na doloženie znaleckých posudkov, ale uvedenie komplexnej informácie potrebnej pre posúdenie nároku žalobcu. Žalobca v reakcii v liste zo dňa 04.08.2017 považoval nárok za uplatnený správne, keďže jeho výšku preukazoval potvrdením NARKS; prílohou jeho listu pritom neboli ZP č. 230/2017, ani ZP č. 34/2018, ktoré žalobca predložil až v rámci správneho konania spolu s odvolaniami proti rozhodnutiam žalovaného. Žalobca tak obstaral znalecké posudky dobrovoľne, z vlastnej iniciatívy, s cieľom urýchliť už v tom čase zjavne neprimerane dlhé konanie o vyplatenie kompenzácie, ktorú okolnosť sám potvrdil i v replike k vyjadreniu žalovaného. V tejto súvislosti konajúci súd dodal, že žalovaný opakovane nevyzýval žalobcu na doplnenie podkladov potrebných pre rozhodnutie, resp. na doloženie znaleckých posudkov. Naopak, z jednotlivých rozhodnutí žalovaného vyplynulo, že pri stanovení výšky trhového nájomného nepovažoval za potrebné znalecké posudky, pričom až v priebehu odvolacích konaní prihliadol na tie, obstarané žalobcom. Keďže žalobca v konaní nepreukázal tvrdenie, že pri uplatnení nároku na kompenzáciu vychádzal primárne zo ZP č. 34/2018

a ZP č. 230/2017, súd prvej inštancie s poukazom na § 31 Správneho poriadku dovodil, že žalobca ako účastník konania o žiadosti podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. bol povinný znášať náklady vynaložené na odmenu za vypracovanie znaleckých posudkov. Pokiaľ žalobca argumentoval, že tento nárok predstavuje príslušenstvo pohľadávky, konajúci súd ozrejmil, že vo všeobecnosti za príslušenstvo pohľadávky možno považovať aj náklady na jej uplatnenie, avšak tieto sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené; v danom prípade nastala splatnosť kompenzácie ako peňažného rozdielu medzi trhovým a regulovaným mesačným nájomným až 15 dní po právoplatnosti rozhodnutia žalovaného. Vychádzajúc z ustanovenia § 12 ods. 5 veta druhá zákona č. 260/2011 Z. z. bol konajúci súd toho názoru, že predmetné ustanovenie treba vykladať takým spôsobom, že prenajímateľ nesie ťarchu dôkazného bremena preukázať odôvodnenosť výšky nároku na kompenzáciu, ako aj nákladov spojených s jeho uplatnením. Ak by totiž zákonodarca chcel preniesť náklady prenajímateľa spojené s uplatňovaním jeho nároku na obec, upravil by to priamo v príslušnom právnom predpise, resp. dôkazné bremeno spojené s týmto nárokom by preniesol priamo na obec. Súd prvej inštancie uzavrel, že sumu uhradenú žalobcom počas správneho konania za znalecké posudky treba považovať za trovy tohto administratívneho konania, ktoré vznikli žalobcovi ako jeho účastníkovi, a tieto je povinný znášať sám; žalobe na zaplatenie sumy za vypracované znalecké posudky preto nevyhoveli.

7. Konajúci súd v súvislosti so žalobou o zaplatenie sumy 5.526,26 eura, uplatnenej titulom omeškania žalovaného s vyplatením sumy rovnajúcej sa rozdielu trhového a regulovaného mesačného nájomného podľa § 12 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z. z. za byty č. X, X, X, X, X, X, XX, XX, XX T. XX v L. A. a za byty č. X, X, X, XX V. L. X. od 12.06.2017, t. j. po uplynutí 30 dní od podania žiadosti, pri ktorej úrok z omeškania za jednotlivé mesačné kompenzácie podrobne vypočítal vo výzve adresovanej žalovanému dňa 07.11.2018, uviedol, že na konanie o žiadosti žalobcu v zmysle zákona č. 260/2011 Z. z. sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, s tým, že žalovaný ani v jednom prípade nerozhodol o tejto žiadosti v lehote 30 dní, resp. 60 dní od jej podania.

8. V ďalšom ozrejmil, že úrok z omeškania má povahu sankcie za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku, dôsledkom čoho je, že veriteľ nemôže disponovať svojimi peňažnými prostriedkami a dlžník ich zasa neoprávnene, bez súhlasu veriteľa, využíva vo svoj prospech. Právo požadovať úrok z omeškania, tak ako je upravené v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, má povahu špeciálnej (súkromnoprávnej) peňažnej sankcie, pričom je dôsledkom nekonania dlžníka včas. Vzťahy, ktoré vznikajú v rámci správneho konania, sú nepochybne založené na nerovnom právnom postavení ich účastníkov, keď orgány verejnej moci v nich rozhodujú o právach a povinnostiach účastníkov na báze autoritatívnosti, t. j. ide o verejnoprávne vzťahy. V prípade právnych vzťahov vyplývajúcich z § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. z hľadiska ich povahy sa potom nejedná o situáciu analogickú s postavením veriteľa a dlžníka, a preto i aplikácia súkromnoprávnej sankcie vo vzťahu verejnoprávnej povahy je neprípustná. Súd prvej inštancie doplnil, že pokiaľ sa podľa tvrdení žalobcu žalovaný dostal do omeškania z dôvodu svojej nečinnosti, Správny poriadok upravuje opatrenia proti nečinnosti; zohľadniac tieto skutočnosti nemožno nachádzať analógiu s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, ak správny orgán ostane nečinným v zmysle § 49 ods. 2 Správneho poriadku. Pokiaľ sa v tomto smere žalobca odvolával na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. US 279/2019 nemožno z neho vyvodit' záver, že činnosť orgánu verejnej moci zakladá nárok účastníka konania požadovať aj úroky z omeškania; navyše v situácii, keď nie je zanedbateľné, že lehoty na vydanie rozhodnutia zakotvené v Správnom poriadku majú len poriadkový charakter, a teda ich nedodržanie nemá vplyv na právnu pozíciu účastníkov konania. Na strane žalovaného nedošlo k vzniku omeškania, nakoľko splatnosť rozdielu medzi trhovým a regulovaným mesačným nájomným nastala až 15 dní po právoplatnosti rozhodnutia. Na uvedenom základe konajúci súd žalobcovi ani v tejto časti uplatneného nároku nevyhoveli.

9. Ozrejmiač, že obsah žaloby by sa mohol javiť aj ako prípadný nárok na náhradu škody za neprávny úradný postup žalovaného ako orgánu územnej samosprávy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to i napriek tomu, že žalobca to výslovne neuviedol, nakoľko, hoci nároky odvodzoval od nečinnosti žalovaného, nežiadal preskúmať jeho postup, ani jeho rozhodnutia, súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. predchádza súdnému konaniu obligatórne konanie o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody. Žalobca síce vyzval žalovaného na zaplatenie príslušenstva pohľadávky, a hoci jeho žiadosť nespĺňala náležitosti podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., bolo z nej zrejmé, čoho sa žalobca domáhal a prečo, pričom podľa obsahu išlo o nečinnosť žalovaného, resp. oneskorené vydanie rozhodnutia o kompenzácii; preto ich

bolo možné považovať za žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorej žalovaný nevyhovel.

10. Zamerajúc sa i na skúmanie existencie zodpovednosti žalovaného za nesprávny úradný postup, súd prvej inštancie uviedol, že nebolo sporné, že žalovaný o žiadostiach žalobcu rozhodoval v administratívnom konaní. Pri rozhodovaní o priznaní kompenzácie v zmysle § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. nebol viazaný len podkladmi preukazujúcimi odôvodnenosť výšky nároku, keď v súlade s § 32 ods. 1 Správneho poriadku bol povinný zistiť skutočný stav veci; žalovaný nedodrжал postup podľa § 49 ods. 2 Správneho poriadku, k čomu prispelo i konanie samotného žalobcu, ktorý dôkazy preukazujúce jeho nárok, nepredložil k žiadosti úplne a až v priebehu odvolacieho konania založil znalecké posudky, z ktorých potom žalovaný pri priznaní kompenzácie vychádzal. Zároveň žalobca podal odvolania proti rozhodnutiam žalovaného, v dôsledku ktorých ani nebolo možné lehoty stanovené Správny poriadkom dodržať. Súd prvej inštancie v tomto smere podotkol, že žalobca si nároky z titulu nezákonných rozhodnutí v tomto konaní neuplatňoval. Upriamiac pozornosť na to, že právny poriadok účastníkovi správneho konania priznáva viacero prostriedkov, prostredníctvom ktorých sa môže domôcť nápravy, ak orgán je pri svojom rozhodovaní nečinný, pričom tieto prostriedky sú obsiahnuté v samotnom Správnom poriadku, ako i v osobitných predpisoch, súd prvej inštancie dovodil, že nebolo sporné, že v rozhodnom čase, majúcom vplyv na dĺžku prebiehajúcich administratívnych konaní, žalobca žiadne z týchto prostriedkov nevyužil. Zároveň, trovy, ktoré v konaní žalobcovi vznikli v spojení s predložením znaleckých posudkov, nemožno považovať za škodu následkom nesprávneho úradného postupu žalobcu, nakoľko ZP č. 230/2017, a ZP č. 34/2018 nepredložil do správneho konania na poklade výziev žalovaného. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaný opakovane vyzýval žalobcu na doplnenie žiadostí o kompenzáciu. Súd prvej inštancie tak nemal za preukázanú, priamu príčinu žalobcom tvrdenej škody, teda, že existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť žalovaného za škodu. Ak by aj existovala taká skutočnosť medzi postupom a tvrdenou škodou neexistuje vzťah príčinnej súvislosti. Na uvedenom základe, keď žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nemal konajúci súd inú možnosť ako jeho žalobu zamietnuť.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech, nepriznal nárok na ich náhradu, nakoľko mu žiadne trovy v konaní nevznikli, pričom sa ich náhrady ani nedožadoval.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C.s.p. Namietal, že konajúci súd v kvalifikovanej miere porušil jeho právo na spravodlivý proces, ako i princíp kontradiktórnosti konania, nakoľko mu doručil vyjadrenie žalovaného zo dňa 10.09.2024 až po vyhlásení napadnutého rozsudku, čím mu súčasne znemožnil sa k nemu vyjadriť; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR. Zdôrazňujúc, že mu súd prvej inštancie nedal možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu žalovaného, žalobca namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Podľa žalobcu obsahovalo odôvodnenie súdneho rozhodnutia viacero nepresností a formálnych chýb, ktoré mali potvrdzovať, že vyhlásený rozsudok nebol výsledkom starostlivého posúdenia veci. V tomto smere žalobca osobitne poukázal na bod 45. odôvodnenia rozsudku, v ktorom konajúci súd použil spojenie „rozhodovacia činnosť“, ako i „nesprávny úradný postup“ vo väzbe na jeho osobu, hoci také rozhodnutie, ani postup neexistuje, keďže nie je orgánom verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V označenom bode odôvodnenia konajúci súd tiež uviedol protichodné závery, keď tvrdil, že do administratívneho konania nepredložil znalecké posudky, pričom následne v iných jeho bodoch deklaroval, že tieto žalovanému predložil, ktorá okolnosť napokon ani nebola medzi stranami sporná.

14. Konajúci súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, konštatujúc, že účelom výzvy žalovaného zo dňa 14.06.2017 nebola požiadavka na doloženie znaleckých posudkov, ale uvedenie komplexnej informácie potrebnej pre posúdenie jeho nároku, a teda uzavrel, že pri uplatnení nároku na kompenzáciu nebolo potrebné vypracovať znalecké posudky. Žalobca ozrejmil, že na preukázanie svojich nárokov priložil k svojej žiadosti o kompenzáciu prvotne len doklad o stanovení ceny nehnuteľnosti zo služby Cenová mapa nehnuteľností SR od NARKS; informácie boli všeobecného charakteru pre každý veľkostný typ bytu v lokalite Bratislava, Staré Mesto. Žalovaný

tieto cenové mapy nerešpektoval, a bez vysvetlenia určil jednotkové ceny trhového nájmu paušálne (teda nie individuálne) pre všetky byty v budovách v jeho vlastníctve, navyiac v podstatne nižšej výške, čo napokon vyplývalo priamo zo zrušujúcich rozhodnutí odvolacieho orgánu. Napriek tomu, že jeho tvrdenie o obstaraní znaleckých posudkov na podklade výziev žalovaného predstavovalo nesporné skutkové tvrdenie, ktoré žalovaný nespochybnil, konajúci súd nepovažoval ich predloženie za nutné. Žalobca trval na tom, že vyhotovenie znaleckých posudkov inicioval žalovaný, a to práve svojou výzvou na doplnenie žiadosti o kompenzáciu zo dňa 14.06.2017, keď predtým vyhodnotil žalobcov nárok uplatnený podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. za nedostatočne preukázaný; žalovaný tak od neho požadoval, aby výšku svojho nároku vyšpecifikoval s odkazom na odborné vyjadrenie alebo znalecký posudok, čo napokon bolo zrejme i z formulára priloženého k jeho výzve. Žalobca v reakcii zo dňa 04.08.2017 namietal, že žalovaný retroaktívne aplikoval vlastnú metodiku, v ktorej sám navrhoval obstaranie znaleckých posudkov na vlastné náklady, na čom však nakoniec nezotrval a tieto posudky sám neobstaral. Konajúci súd uvedené skutočnosti ignoroval a vyvodil z nich nesprávny skutkový záver o nepotrebnosti obstarania znaleckých posudkov; napokon ako vyplynulo z postupu žalovaného v správnom konaní, po zrušení jeho rozhodnutí odvolacím orgánom žalovaný zo znaleckých posudkov vychádzal, nerešpektujúc pritom cenové mapy NARKS. Žalobca na uvedenom základe uzavrel, že obstaranie znaleckých posudkov v administratívnom konaní bolo nevyhnutné, pričom náklady spojené s ich vypracovaním predstavujú príslušenstvo spojené s uplatnením pohľadávky, ako to vyplynulo i z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Drahoš a iní proti Slovensku, v ktorom žalobca vystupoval ako jeden zo sťažovateľov. Konajúci súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyvetlil, prečo tieto náklady nepovažoval za príslušenstvo pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka (náklady spojené s uplatnením pohľadávky), čo malo za následok nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti.

15. Žalobca v tejto súvislosti nesúhlasil s výkladom ustanovenia § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. zo strany konajúceho súdu, podľa ktorého mal zabezpečiť všetky podklady na prijatie rozhodnutia a súčasne znášať v celom rozsahu aj všetky náklady s tým spojené. Označil ho pritom za rozporný i s metodikou žalovaného, ktorá sa výslovne odvolávala na znalecké posudky, a nie na iné podklady ako sú napríklad cenové mapy. Konajúci súd interpretoval predmetné ustanovenie v rozpore s viacerými ustanoveniami Správneho poriadku (§ 3 ods. 4, ods. 5, § 32 ods. 1, § 36) a jeho nejasnosť a strohosť vyložil v jeho neprospech, hoci zákon č. 260/2011 Z. z. mal naprávať dlhodobé majetkové krivdy poškodených osôb, vrátane žalobcu. Konajúci tak prijal nezrozumiteľný výklad ustanovenia § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z.

16. Žalobca označil ako nesprávne i skutkové zistenie konajúceho súdu, podľa ktorého v rozhodnom čase administratívneho konania nevyužil žiaden z prostriedkov proti nečinnosti žalovaného. V prebiehajúcom konaní pritom predložil podnet na upozornenie prokurátora zo dňa 10.09.2018, ktorému Krajská prokuratúra v Bratislave vyhovel, pričom žalovanému adresovala súhrnné upozornenie prokurátora proti postupu (nečinnosti) žalovaného zo dňa 23.01.2019. Okrem toho, nečinnosť žalovaného konštatovala i vláda SR v konaní pred ESLP, v rámci ktorého došlo k schváleniu zmiernu.

17. Podľa žalobcu vychádzal napadnutý rozsudok i z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to v otázke momentu vzniku omeškania žalovaného, ako i posúdenia povahy vzťahu medzi sporovými stranami. Vzhľadom na absenciu dostatku súdnych rozhodnutí majúcich väzbu k zákonu č. 260/2011 Z. z., žalobca poukázal na judikatúru súdov vzťahujúcu sa k aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z. (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo 48/2010, sp. zn. 4Cdo 257/2019, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/120/2018), ako obdobného právneho predpisu; z nej pritom vyplýva, že štát je dlžníkom zo zodpovednostného právneho vzťahu smerom k fyzickej alebo právnickej osobe. V totožnej situácii sa vo vzťahu k žalobcovi pritom nachádzal žalovaný, keď „zákon č. 260/2011 Z. z. predstavoval iba právny prostriedok na uplatnenie finančného nároku, ktorý má civilný charakter, čo je dané najmä jeho peňažnou povahou. Kompenzácia podľa zákona č. 260/2011 Z. z. je svojho povahou náhradou majetkovej škody, ktorá vznikla žalobcovi dlhodobým porušením jeho majetkových práv; ide teda o nárok na náhradu škody a rozhodnutie žalovaného, ktorým sa priznáva táto náhrada škody, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich.“ Na uvedenom základe sa preto žalovaný nerozhodnutím o jeho žiadosti v lehote 90 dní dostal do omeškania s peňažným plnením; ním požadovaný úrok z omeškania má pôsobiť nielen ako sankcia za neuspokojenie jeho nárokov, ale má tiež pôsobiť na žalovaného ako povinnú osobu, aby zodpovedne, riadne a včas posúdil a uspokojil jeho nároky ako poškodenej osoby.

18. Napokon žalobca vytkol konajúcemu súdu i prijatie nesprávnych právnych záverov vo vzťahu k aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil jeho žalobu, vrátane jeho písomných vyjadrení ako žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z., následne z uvedeného nevyvodil správne právne závery; mal ho totiž vyzvať na odstránenie tejto podmienky konania. Z uvedeného žalobca vyvodil porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Žalobca dal osobitne do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/28/2024. Na uvedenom základe žalobca navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznať mu nárok na náhradu trov konania.

19. Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu nestotožnil so žiadaným z ním uvádzaných odvolacích dôvodov. Za zavádzajúcu označil žalobcovu námietku, podľa ktorej mu súd prvej inštancie neumožnil vyjadriť sa k jeho vyjadreniu zo dňa 10.09.2024, nakoľko jeho obsah predniesol priamo na súdnom pojednávaní dňa 10.09.2024, a teda žalobca sa s ním oboznámil. Konajúci súd sa tak nedopustil porušenia práva na spravodlivý proces, pričom v dôsledku toho nezaťažil konanie inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie; takou pritom nemôžu byť ani žalobcom vytýkané chyby v písaní v bode 45. odôvodnenia rozsudku.

20. Podľa mienky žalovaného žalobca v žalobe neuviedol, na základe akého právneho titulu mu mal uhradiť náklady za obstaranie znaleckých posudkov, ktoré treba v súlade s ustanovením § 31 Správneho poriadku hodnotiť ako trovy dôkazu, ktoré je žalobca povinný znášať. Nejde teda o príslušenstvo pohľadávky, za ktoré treba považovať len účelne vynaložené náklady týkajúce sa zročnej pohľadávky; splatnosť pohľadávky pritom nastala až 15 dní po právoplatnosti jeho rozhodnutia. Žalovaný v tejto súvislosti zopakoval, že od žalobcu nežiadal predložiť znalecký posudok, ale vyplniť formulár s uvedením demonštratívneho výpočtu dokladov preukazujúcich výšku požadovaného nároku. Navyiac, žalobca predložil ZP č. 230/2017, ako i č. 34/2018 až spolu s odvolaniami proti jeho rozhodnutiam, t. j. v čase, keď bola výška trhového nájomného zistiteľná z vyjadrenia NARKS; nebol tak splnený predpoklad účelného vynaloženia nákladov. Zo žaloby pritom nevyplývalo, že by žalobca v rozhodnom čase podal návrh na vydanie opatrení na odstránenie nečinnosti predpokladaných Správnym poriadkom, resp. podal žalobu proti jeho nečinnosti.

21. Podľa mienky žalovaného vykonal súd prvej inštancie správny výklad § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z., majúc za to, že prijímateľ kompenzácie nesie ťarchu dôkazného bremena ohľadne oprávnenosti výšky požadovaného nároku, s ktorým sú spojené i náklady jeho preukázania. Pokiaľ sa v tomto smere žalobca odvolával na metodiku, považoval žalovaný za zarážajúce, že mal podľa nej postupovať, hoci ju žalobca počas celého správneho konania označil za protizákonnú; napokon i ním špecifikované ustanovenia Správneho poriadku mali len subsidiárny charakter.

22. Žalovaný sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci konajúcim súdom. Mal za to, že žalobca v prvom rade nepochybnil, že konanie o priznanie kompenzácie spadá do rámca správneho konania, v ktorom sú vzťahy založené na nerovnom právnom postavení jeho účastníkov; ide teda o verejnoprávne vzťahy, v rámci ktorých lehoty na vydanie rozhodnutia majú len poriadkový charakter. Ako správne posúdil súd prvej inštancie, úrok z omeškania má povahu súkromnoprávnej peňažnej sankcie, nakoľko ide o dôsledok nekonania dlžníka včas. Správny poriadok upravuje celý rad opatrení proti nečinnosti, a preto nemožno nachádzať analógiu použitia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to ani v prípade nečinnosti správneho orgánu v zmysle § 49 ods. 2 Správneho poriadku. Súd prvej inštancie nepochybil ani pokiaľ žalobcov nárok posudzoval i z hľadiska zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z., hoci to žalobca v žalobe výslovne neuviedol. Ak by aj pripustil, že jeho konaním došlo k nesprávnemu úradnému postupu, žalobca nepreukázal vznik škody, ani príčinnú súvislosť so škodou ako predpoklady pre vyodenie jeho zodpovednosti. Za tejto situácie sa mu javil žalobcom navrhovaný postup spočívajúci vo výzve na odstránenie nedostatku podmienky konania (predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) ako neúčelný. Navyiac, konajúci súd vo vzťahu k jeho osobe nemal poučovaciu povinnosť, nakoľko sa dal v konaní zastupovať právnym zástupcom. Na uvedenom základe žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

23. Žalobca v odvolacej replike nepovažoval princíp hospodárnosti, na ktorý žalovaný poukazoval v súvislosti s vyjadrením zo dňa 10.09.2024 za relevantný. Zotrvával na tom, že mu konajúci súd neposkytol reálnu možnosť obhájiť sa voči vyjadreniu žalovaného, hoci sa s ním a jeho obsahom oboznámil na

ústnom pojednávaní, na ktorom súd prvej inštancie vyhlásil meritórny rozsudok. Princíp hospodárnosti má pritom primárne odstraňovať právnu neistotu, v ktorej sa nachádzajú sporové strany. V dôsledku oneskoreného doručenia vyjadrenia žalovaného zo dňa 10.09.2024 tak nemohol uplatniť procesné práva v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces; podotkol, že žalovaný mal počas celého konania včasný a riadny prístup ku všetkým jeho argumentom.

24. Žalobca zotrval na tom, že napadnutý rozsudok obsahoval viaceré formálne chyby, ako i ďalšie nedostatky, ktorých prítomnosť podľa neho naznačila, že nebol výsledkom starostlivého posúdenia veci; k týmto chybám sa pritom žalovaný vôbec nevyjadril, a preto jeho argumentácia v tomto smere nemala charakter vecného protiargumentu. V ďalšom žalobca zopakoval námietky týkajúce sa požiadavky na predloženie znaleckých posudkov, ktoré nechal vypracovať až potom ako žalovaný nerešpektoval ním predložené cenové mapy NARKS. Znalecké posudky preto boli nevyhnutné na rozhodnutie o kompenzácii a náklady spojené s ich vypracovaním a predložením predstavovali príslušenstvo pohľadávky v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka; s týmto názorom sa pritom stotožnil i ESLP v rozhodnutí Drahoš a iní proti Slovensku. Zdôraznil, že v relevantnom čase nepovažoval návrh na odstránenie nečinnosti, ani podanie správnej žaloby za účinný prostriedok nápravy nekonania žalovaného, čo potvrdil napokon i ESLP. Žalovaný žiadnym spôsobom nereflektoval na jeho tvrdenie ohľadne podania podnetu na upozornenie prokurátora, ako predpokladu úspešnosti správnej žaloby; na jeho podklade Krajská prokuratúra konštatovala nečinnosť žalovaného.

25. Žalobca nesúhlasil so stanoviskom žalovaného ohľadne výkladu ustanovenia § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z., označujúc ho za absurdné a rozporné s jeho vlastnou metodikou, na ktorú sa sám odvolával. V ďalšom zdôraznil, že žalovaný nespochybnil jeho argumentáciu o možnosti analogickej aplikácie judikatúry vzťahujúcej sa k zákonu č. 514/2003 Z. z. i vo vzťahu k zákonu č. 260/2011 Z. z., nakoľko nevytvára nové práva, ani povinnosti, ktoré vyplývajú zo skutočnosti, že štát je dlžníkom zo zodpovednostného právneho vzťahu voči nemu ako právnickej osobe. Zákon č. 260/2011 Z. z. slúži len ako právny nástroj na uplatnenie finančného nároku, ktorý má jednoznačne civilnoprávny charakter. Pokiaľ by bol správny právny názor žalovaného, podľa ktorého je omeškanie podmienené právoplatnosťou rozhodnutia o výške kompenzácie, nikdy by sa nemohol dostať do omeškania v dôsledku jeho absolútnej nečinnosti. Uvedené potom zakladá dôvodnosť jeho námietky týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci; jej danosť pritom vnímal i pri posúdení jeho nároku v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z., konkrétne vo väzbe k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Podľa neho postup uvedený v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/28/2024, je treba uplatniť bez ohľadu na to, či je procesná strana v konaní zastúpená právnym zástupcom alebo nie. V ostatnom žalobca zotrval na námietkach uvedených v odvolaní.

26. Žalovaný sa v podaní zo dňa 17.02.2025 pridržal svojej argumentácii obsiahnutej vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Osobitne zdôraznil, že žalobca sa s obsahom jeho vyjadrenia predneseného na pojednávaní dňa 10.09.2024 mal možnosť osobne oboznámiť, nakoľko bol na ňom prítomný, pričom sám odobril, aby mu jeho písomnú podobu konajúci súd doručil neskôr. Navyiac, súd prvej inštancie navrhol žalobcovi odročenie pojednávania za účelom prípravy záverečnej reči, čo žalobca odmietol. Na uvedenom základe bol žalovaný toho názoru, že žalobcovi bol poskytnutý priam nadštandardný priestor na uplatnenie jeho procesných práv. Pokiaľ išlo o náklady za vypracovanie znaleckých posudkov, tieto nepredstavovali príslušenstvo pohľadávky, a to ani s ohľadom na rozhodnutie ESLP vo veci Drahoš a iní proti Slovenskej republike; ESLP priznal sťažovateľom len nárok na náhradu tých nákladov, ktoré boli vynaložené v konaní pred ním. Uzatvárajúc, že žalobca neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

27. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 29.10.2025 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

28. Preskúmaním súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie zaoberal posudzovaním dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie sumy 8.586,22 eura s príslušenstvom; vychádzajúc zo skutkových tvrdení uvedených žalobcom v žalobe, ako

i z vykonaného dokazovania, konštatuje správnosť dôvodov vedúcich súd prvej inštancie k zamietnutiu jeho žaloby (§ 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.).

29. Podľa mienky odvolacieho súdu vykonal súd prvej inštancie dostatočné dokazovanie a na jeho základe, zohľadniac i nesporné skutkové tvrdenia, ustálil správne skutkový stav, na ktorý aplikoval zodpovedajúce ustanovenia právnych predpisov a následne dospel i k správne právnemu posúdeniu veci. Svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, keď sa v miere potrebnej vysporiadal s podstatnou a pre vec určujúcou argumentáciou sporových strán, resp. žalobcu, majúcou základ v ním uvedenom opise rozhodujúcich skutkových tvrdení ohľadne existencie a dôvodnosti jeho nároku, ako i v predložených dôkazoch. Tieto rozhodujúce skutočnosti súd prvej inštancie posudzoval v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré tak predstavuje dostatočný podklad pre uskutočnenie odvolacieho prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých skutkových a právnych záverov; proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohol žalobca náležite skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované jeho právo na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ žalobca konajúcemu súdu vytýkal, že odôvodnenie jeho rozsudku obsahovalo viacero nepresností a chýb, konkrétne poukazujúc na bod 45. odôvodnenia, treba podotknúť, že i keď súd prvej inštancie v použitom slovnom zvrate spojil pojmy „rozhodovacia činnosť“, ako i „nesprávny úradný postup“ mylne s osobou žalobcu, a nie so žalovaným, z kontextu ostatnej ním prezentovanej argumentácie možno dovodiť, že išlo len o zjavnú chybu v písaní, ktorá nemala za následok zmätočnosť, nezrozumiteľnosť, príp. nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia; existencia uvedeného pochybenia konajúceho súdu nemohla viesť k záveru, že by napadnutý rozsudok nebol výsledkom starostlivého posúdenia veci, ako sa snažil navodiť žalobca.

30. Žalobca vzhladol existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. v tom, že mu súd prvej inštancie neumožnil vyjadriť sa k písomnému podaniu žalovaného zo dňa 10.09.2024, ktoré mu doručil až po vyhlásení napadnutého rozsudku. Odvolací súd jeho argumentácii nemohol priznať úspech.

31. Vychádzajúc zo zvukového záznamu zo súdneho pojednávania dňa 10.09.2024, na ktorý odkázal súd prvej inštancie v zápisnici o pojednávaní, odvolací súd zistil, že poverený zástupca žalovaného na ňom ústne predniesol skutočnosti tvoriace obsah jeho písomného vyjadrenia zo dňa 10.09.2024. V ňom rekapituloval argumentáciu použitú už v podaní zo dňa 05.06.2023 (č. I. 260), ktorú doplnil i o vyjadrenie k nároku na zaplatenie sumy 3.060 eur, kvalifikovaného žalobcom ako nárok na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Právny zástupca žalobcu, prítomný na predmetnom súdnom pojednávaní, na otázku zákonnej sudkyne, či sa chce ku skutočnostiam predneseným zo strany splnomocneného zástupcu žalovaného vyjadriť, výslovne uviedol, že toto právo nevyužije, požiadajúc ju súčasne o vyslovenie predbežného právneho názoru na vec. Nemožno mať potom pochybnosti, že žalobca mal možnosť sa nielen oboznámiť s vyjadrením žalovaného zo dňa 10.09.2024, ktoré ústnou formou predniesol jeho splnomocnený zástupca na súdnom pojednávaní, ale v rámci princípu ústnosti mohol na neho reagovať, keď v tomto smere mu konajúci súd poskytol priestor zaujať k nemu stanovisko. Vzhľadom na to, že jeho právny zástupca sa rozhodol túto možnosť nevyužiť, žalobca potom nemôže s úspechom namietat' porušenie jeho procesných práv v miere, ktorá by zakladala porušenie práva na spravodlivý proces, a to len v dôsledku toho, že písomnú formu vyjadrenia žalovaného predneseného na súdnom pojednávaní obdržal až po vyhlásení meritórneho rozhodnutia. Porušenie tohto práva nemožno vyvodit' ani z námietky žalobcu, v ktorej konajúcemu súdu vytýkal, že v bode 45. odôvodnenia rozhodnutia na jednej strane tvrdil, že v administratívnom konaní nepredložil znalecké posudky, avšak v ďalšom uvádzal opak. Žalobca evidentne prehliadol tú skutočnosť, že konajúci súd v označenom bode odôvodnenia vyslovil, že žalobca znalecké posudky nepredložil na podklade písomnej výzvy žalovaného, t. j. z vlastnej iniciatívy, ktoré skutkové zistenie vyplynulo i z listinných dôkazov nespochybných žalobcom; vytŕhajúc vety z celého kontextu žalobca celkom nesprávne následne vyvodil, že tým konajúci súd v rozpore s vykonaným dokazovaním ustálil, že v administratívnom konaní nepredložil žiadne znalecké posudky, čo sa však nezakladá na pravde.

32. Odvolací súd nemohol priznať úspech ani ďalšej námietke žalobcu, ktorou konajúcemu súdu vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) ohľadne účelu výzvy žalovaného zo dňa 14.06.2017, ako i nevyužitia účinných prostriedkov nápravy proti nečinnosti žalovaného a nadväzne na to vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.).

33. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. spočíva v tom, že skutkové zistenie súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ide o situáciu, keď výsledok hodnotenia dôkazov súdom nezodpovedá ustanoveniu § 191 C.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v priebehu konania najavo alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo alebo pretože v hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo inak vyšli najavo je z hľadiska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, logický rozpor. Skutkové zistenie nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní vtedy, ak sa týka takých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci.

34. Konajúci súd z výzvy žalovaného zo dňa 14.06.2017, ako i totožnej výzvy zo dňa 17.07.2017 zistil, že tento za účelom dostatočného preukázania nároku na kompenzáciu požiadal žalobcu o poskytnutie dokladov a informácií uvedených vo formulári tvoriacom jeho prílohu; zdôrazňujúc potrebu preukázania výšky trhového mesačného nájomného žalovaný vo formulári ozrejmil, že na splnenie tejto požiadavky môžu poslúžiť príkladmo odborné vyjadrenie, zmluvná dokumentácia, ako i znalecké posudky, prípadne ďalšie doklady. Možno potom súhlasiť s konajúcim súdom, že žalovaný nesmeroval výzvu konkrétne na predloženie znaleckého posudku preukazujúceho hodnotu trhového nájomného nehnuteľností, ako to mylne prezentoval žalobca, keď žiadal o poskytnutie celostnej informácie za účelom posúdenia a následného rozhodnutia o čo najadekvátnejšej kompenzácii pre žalobcu v zmysle § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z.; preukázanie jej výšky nepochybne zaťažovala žalobcu. Napokon, žalobca nepredložil ZP č. 230/2017, ani ZP č. 34/2018 v reakcii na predmetnú výzvu žalovaného, ale až ako prílohu oprávneho prostriedku proti jeho rozhodnutiam, ako správne konštatoval súd prvej inštancie (viď bod 35. odôvodnenia) a vyplynulo to i z vykonaného dokazovania.

35. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné dodať, že pokiaľ sa žalobca v ďalšom zaoberal oprávnenosťou samotnej výzvy žalovaného na doplnenie žiadosti o kompenzáciu, najmä vo väzbe na aplikovanú metodiku mestského zastupiteľstva žalovaného, ktorú mal odvolací správny orgán vyhodnotiť za retroaktívnu, a tým nesprávnu, jeho argumentácia presahuje rámec predmetu prebiehajúceho konania; tým totiž nie je preskúmanie zákonnosti (správnosti) postupu žalovaného v kompenzačnom konaní, ani správnosť, príp. (ne)zákonnosť jeho rozhodnutí, nakoľko žalobca na tomto skutkovom základe žalobu nepodal (viď jeho podanie zo dňa 19.04.2023). Vychádzajúc zo skutkových tvrdení a odôvodnenia žaloby je zrejmé, že žalobca si voči žalovanému neuplatnil nárok na náhradu škody v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z., ako síce správne poznamenal konajúci súd, avšak i napriek tomu sa v ďalšom zaoberal i touto možnosťou posúdenia žalobcovej požiadavky, vyhodnotiac ju za neoprávnenú. Ani zo žalobcom zvolenej skutkovej a právnej formulácie uplatnenej v priebehu konania nevyplývalo, že by sa voči žalovanému domáhal náhrady škody titulom jeho zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z., keď v tomto smere žalobca dokonca výslovne uviedol, že nežiada o prieskum správnosti jeho postupu (viď vyjadrenie zo dňa 19.04.2023 na č. I. 186, 187). Zároveň žalobca netvrdil vznik ujmy, resp. škody (skutočnej alebo ušlého zisku), ani okolnosti týkajúce sa príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom žalovaného, pričom v žalobe absentovalo i tvrdenie, že žalovaného oslovil so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ako podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ žalobca v priebehu konania doplnil a ozrejmil skutočnosti, ktoré nastali v období od vyplatenia kompenzácie žalovaným, poukazujúc pritom na upozornenie prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave adresované žalovanému v súvislosti s nerešpektovaním lehôt v zmysle Správneho poriadku, resp. na rozhodnutie ESLP, nimi podoporne preukazoval nespornú skutočnosť, a to, že žalovaný nerozhodol o jeho žiadosti o kompenzáciu v súlade so zásadou rýchlosti v správnom konaní. Žalobca však z tohto titulu nedeklaroval vznik škody ako primárneho peňažného nároku plynúceho zo zodpovednosti žalovaného, keďže žalobné nároky v konaní uplatňoval ako akcesorické, t. j. sekundárne k hlavnému nároku, ktorý predstavovala peňažná kompenzácia priznaná žalovaným v administratívnom konaní (viď podanie žalobcu zo dňa 19.04.2023 č. I. 186). Na uvedenom základe nebol dôvod, aby konajúci súd skúmal oprávnenosť jeho žalobnej požiadavky titulom nesprávneho úradného postupu žalovaného v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.

36. So zreteľom na vyššie uvedené nemali na správnosť napadnutého rozhodnutia vplyv odvolacie námietky žalobcu spochybňujúce skutkové zistenia konajúceho súdu a ich vyhodnotenie v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia možno dovodiť, že konajúci súd, v záujme čo najkomplexnejšieho posúdenia žalobcovho nároku, pripustil možnosť tento kvalifikovať

i z titulu zodpovednosti v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., pričom práve na tento účel považoval predžalobné výzvy žalobcu na zaplatenie príslušenstva pohľadávky adresované žalovanému za žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, i keď tieto nespĺňali náležitosti podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona; za tejto situácie potom celkom logicky nevidel dôvod vyzývať žalobcu na „odstránenie nedostatku tejto podmienky konania“, ako mylne argumentoval v odvolaní žalobca. Z rovnakého dôvodu nebolo potrebné sa bližšie zaoberať ani odvolacou argumentáciou, ktorou žalobca poukazoval na analogické uplatnenie právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z. z. na omeškanie žalovaného.

37. S námietkou existencie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. úzko súvisela i ďalšia námietka žalobcu týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

38. Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

39. Je nepochybné, a konajúci súd to ozrejmlil v odôvodnení napadnutého rozsudku, že predmetom konania boli dva nároky žalobcu, a to na zaplatenie 1/ vyčísleného úroku z omeškania v dôsledku oneskoreného vyplatenia kompenzácie podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. zo strany žalovaného a 2/ nákladov na obstaranie ZP č. 230/2017 a ZP č. 34/2018. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobcu v kontexte s vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že odmenu vynaloženú žalobcom na obstaranie znaleckých posudkov pre účely administratívneho konania podľa zákona č. 260/2011 Z. z. treba považovať za trovy konania v zmysle § 31 Správneho poriadku. Trovami konania sa rozumejú všetky účelne vynaložené výdavky správneho orgánu, účastníka, príp. ďalších subjektov vystupujúcich v správnom konaní, ktoré im v tomto vzniknú. V správnom konaní sa pritom uplatňuje princíp, že trovy konania, ktoré vznikli správne orgánu, znáša tento orgán, kým trovy vzniknuté účastníkovi, znáša tento sám. Medzi také trovy patria najmä správne poplatky, náklady zastupovania, trovy súvisiace so získavaním podkladov pre rozhodnutie, tvoriace prílohy k podaniu a ďalšie. V danej veci nebolo sporné, že v administratívnom konaní žalobca spolu s odvolaním proti rozhodnutiam žalovaného o kompenzácii predložil i ZP č. 230/2017 a ZP č. 34/2018; náklady na ich obstaranie nepochybne predstavovali trovy tohto konania, nakoľko žalobca ako prijímateľ požadovanej kompenzácie znášal ťarchu dôkazného bremena ohľadnej oprávnenosti jej výšky. Tieto náklady bol povinný znášať sám v zmysle § 31 Správneho poriadku, tak ako správne vyhodnotil i konajúci súd vo väzbe na správny výklad ustanovenia § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z.; nebolo potom potrebné sa v ďalšom zaoberať skúmaním ich (ne)účelnosti. Následne, v bode 30. odôvodnenia rozsudku konajúci súd objasnil dôvody, pre ktoré nezdiedal žalobcov názor a jeho žalobnú požiadavku na zaplatenie odmeny za znalecké posudky neposúdil ako príslušenstvo pohľadávky - peňažnej kompenzácie, ktorej zročnosť nenastala. Vzhľadom na žalobcom zvolenú skutkovú argumentáciu konajúci súd nepochybil, i pokiaľ skúmal charakter tejto „pohľadávky“, t. j. čo predstavuje jej právny základ a aká bola povaha vzťahu medzi žalobcom a žalovaným z tohto titulu, a to i v súvislosti s posudzovaním dôvodnosti nároku na zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného žalobcom na sumu 5.526,22 eura; bolo totiž potrebné rozlíšiť, či tento vzťah mal súkromnoprávny alebo verejnoprávny charakter.

40. Pre súkromnoprávny vzťah, ktorý sa pojmovo a obsahovo stotožňuje s občianskoprávnym, je charakteristická dispozičná autonómia, zmluvná voľnosť a najmä rovné postavenie jeho účastníkov. Možno súhlasiť s názorom konajúceho súdu, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným, ktorý v konaní podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. vystupoval ako orgán verejnej správy autoritatívne rozhodujúci o právach a povinnostiach subjektov, uvedené kritériá nespĺňal. Povinnosť žalovaného ako obce zabezpečiť kompenzáciu prenajímateľom bytov, ktorí spĺňajú zákonné podmienky a požiadali o jej vyplatenie, nie je záväzkom vyplývajúcim z občianskoprávneho vzťahu; medzi žalobcom a žalovaným potom nejde o prípad súkromnoprávneho, ale verejnoprávneho vzťahu. Nadväzne na to, i žalovaným priznaná kompenzácia podľa § 12 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z. nemohla mať charakter peňažnej pohľadávky v zmysle ustanovení občianskeho práva, a preto i právne postavenie procesných strán nemohlo byť totožné, resp. analogické postaveniu veriteľa a dlžníka v súkromnoprávnom záväzkovom vzťahu. Z tejto verejnoprávnej „pohľadávky“ si potom žalobca nemohol uplatňovať nárok na zaplatenie jej príslušenstva v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý má nepochybné väzbu k pohľadávke

občianskoprávnej (príp. obchodnoprávnej), a nie verejnoprávnej povahy. Konajúcemu súdu, ktorý vo vzťahu k požiadavke žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného sumou celkom 5.526,22 eura dospel k týmto záverom a z tohto dôvodu žalobu zamietol, nemožno nič vytknúť.

41. Je nepochybné, že úroky z omeškania predstavujú príslušenstvo pohľadávky, podobne ako náklady spojené s jej uplatnením (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Ide o sankciu za omeškania dlžníka so splnením jeho peňažného záväzku; peňažným záväzkom sa pritom rozumie právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na peňažné plnenie od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť tento záväzok splniť. Úprava úroku z omeškania je všeobecnou úpravou ku všetkým občianskoprávnym záväzkom, a teda nemôže existovať bez príslušného právneho titulu, a tým i pohľadávky; úrok z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky tak zakladá vedľajší a akcesorický peňažný záväzkový vzťah.

42. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom konajúceho súdu, že vzhľadom na verejnoprávnu povahu vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ako i verejnoprávny charakter kompenzačnej „pohľadávky“, nemožno s oneskorením vydania rozhodnutia o jej priznaní spájať vznik nároku žalobcu na úroky z omeškania, vlastné právu súkromnému. Žalobcovi potom nemohol vzniknúť nárok v podobe priamej sankčnej povinnosti žalovaného za to, že nerozhodol o jeho žiadosti v lehote 30 dní podľa § 49 ods. 1 Správneho poriadku; prihliadajúc na charakter samotného nároku na kompenzáciu, oprávnenosť požadovať od žalovaného zaplatenie úrokov z omeškania by bola daná len, ak by to vyplývalo z normy verejného, a nie súkromného práva; taký nárok však žalobcovi z ustanovení zákona č. 260/2011 Z. z. nevyplýval.

43. Oprávnenosť tohto nároku pritom nemožno založiť ani použitím analógie vo väzbe na ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka (viď podanie žalobcu zo dňa 19.04.2023). Právnou analógiou podľa občianskoprávných predpisov nemožno totiž vytvárať nové práva a povinnosti vo verejnoprávných vzťahoch existujúcich v systéme verejného práva. Ak teda zvláštny predpis verejného práva (zákon č. 260/2011 Z. z.) neupravoval nárok na úrok z omeškania, nemožno dovodiť, že žalobcovi za dobu, počas ktorej žalovaný nerozhodol o jeho žiadosti o kompenzáciu v lehote podľa § 49 Správneho poriadku, prináleží ním vyčíslená suma zodpovedajúca úroku z omeškania v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Z rovnakého dôvodu nemožno pristúpiť ani k analogickej aplikácii ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. upravujúcich nárok na úrok z omeškania v prípade, ak orgán štátu (územnej samosprávy) príslušný na prejednanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, tento neuspokojí v lehote šesť mesiacov. I v tomto prípade ide o právny predpis regulujúci právne vzťahy majúce občianskoprávny charakter, nakoľko upravuje zodpovednostný vzťah poškodeného a štátu (orgánu územnej samosprávy); štát, resp. orgán územnej samosprávy v tomto vzťahu pritom vystupuje v rovnocennom právnom postavení, keďže autoritatívne nerozhoduje o žiadnych právach a povinnostiach poškodeného.

44. Sumarizáciou vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobcovi sa za pomoci v odvolaní prezentovaných skutkových tvrdení a použitej právnej argumentácie nepodarilo preukázať existenciu ním tvrdených odvolacích dôvodov, a tak spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Podľa mienky odvolacieho súdu skutkové zistenia konajúceho súdu mali oporu vo vykonanom dokazovaní, keď tento vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán, resp. ich zástupcov a z obsahu spisu vyplynuli, následne tieto, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, správne vyhodnotil a dospel tak k správnym skutkovým záverom, pričom na tieto nadväzne aplikoval zodpovedajúce ustanovenia právnych predpisov a tieto i správne vyložil. Vzhľadom na to, že žalobca v odvolaní neuviedol také skutkové tvrdenia alebo právnu argumentáciu, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

45. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, nepriznal proti žalobcovi, ktorý úspech nemal, nárok na ich náhradu, nakoľko mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).